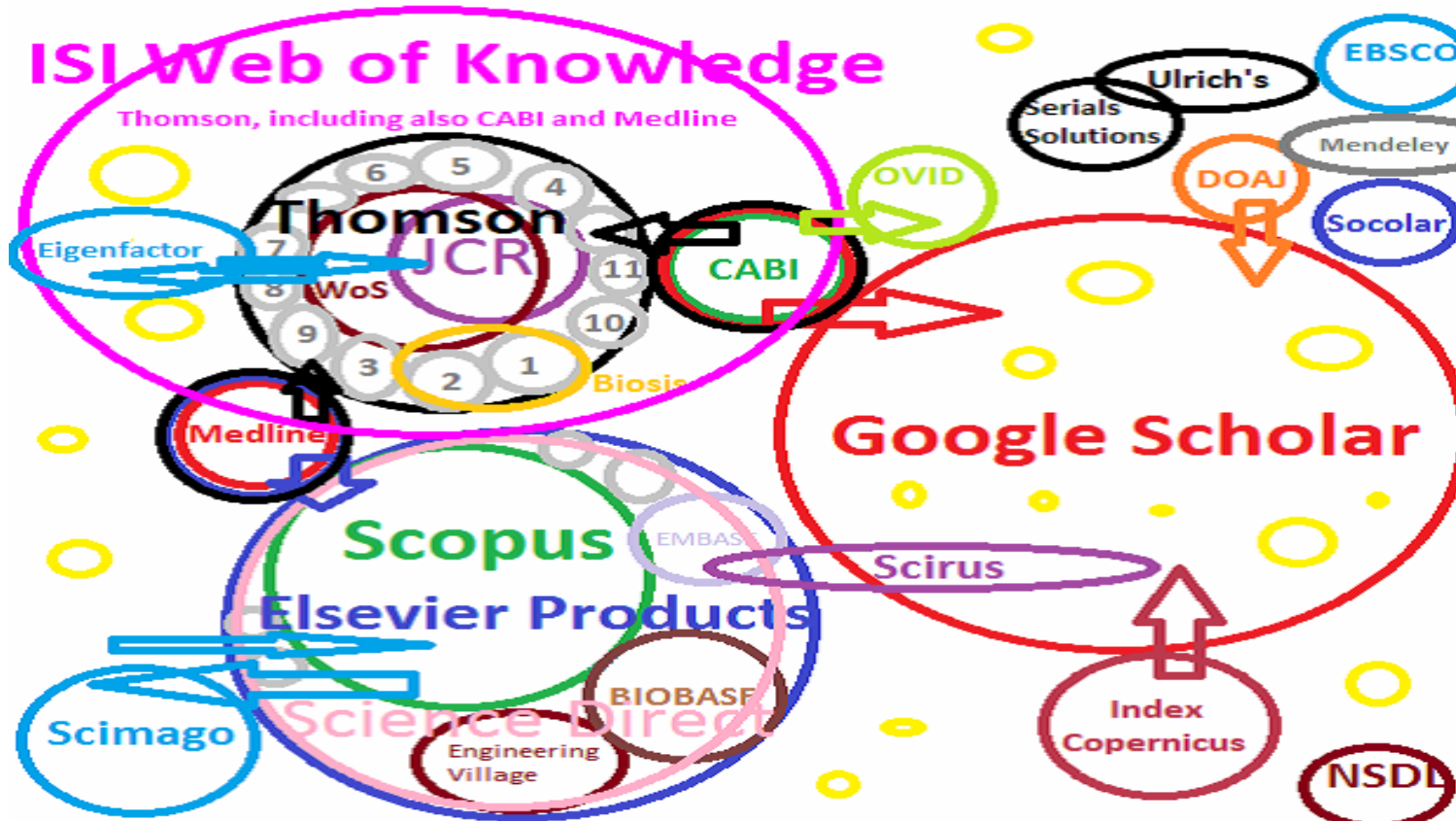

Основні наукометричні показники у сфері наукової діяльності вищої школи України (на прикладі результату моніторингової діяльності Наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ»).

Ганна Смірнова, Крістіна Шпонтак
Наукової бібліотеки УжНУ
2024 рік.

Meta statți:

- висвітлення діяльності Центру наукометрії та інформаційної підтримки освіти та досліджень Наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ».
- розглянути індивідуальні ідентифікатори авторів-науковців, різні наукометричні бази даних.
- зауважити, що Центр наукометрії слугує вагомим механізмом поширення та відкритості наукометричних характеристик університету.

Наукометрія (англ. Scientometrics) – галузь наукознавства, що займається дослідженнями кількісних та якісних характеристик джерел наукової інформації. Наукометрія вже довгий час є невід’ємною частиною сучасного наукового процесу за кордоном й останні роки активно інтегрується до української науки.

Центр наукометрії та інформаційної підтримки освіти та досліджень – структурний підрозділ Наукової бібліотеки, створений у 2018 році згідно наказу Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (далі ДВНЗ «УжНУ») №420/01-04 від 31.05.2018 р. з метою підняття рейтингів як вчених так і самого вишу.

Центр наукометрії та інформаційної підтримки освіти та досліджень

Структура Центру:

- ▶ Відділ наукометричного аналізу,
- ▶ Відділ організації бібліотечно-інформаційного сервісу,
- ▶ Відділ інформаційних технологій і комп'ютерного забезпечення.

Завдання Центру:

- ▶ виконання наукових проектів в галузі наукової комунікації, відкритого доступу, наукометрії та бібліометрії;
- ▶ аналітична діяльність з моніторингу та аналізу публікаційної активності науковців та співробітників ДВНЗ «УжНУ», цифровий супровід досліджень, що виконуються в ДВНЗ «УжНУ»;
- ▶ управління даними досліджень (організація даних на всіх етапах дослідницького циклу, включно з розповсюдженням та архівуванням результатів досліджень);
- ▶ надання консультацій, підготовка тренінгів, презентацій, методичних матеріалів із загальних питань наукометрії та використання наукометричних інструментів у процесі проведення наукових досліджень та формування програми розвитку науково-дослідної роботи установи;
- ▶ навчання та консультування з практичних питань використання наукометрії в управлінні науковими дослідженнями;
- ▶ навчання та консультування роботі з Web of Science, Scopus, Google Scholar, ORCID тощо;
- ▶ підтримка сайту Наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», розробка та впровадження серії онлайн-тренінгів;
- ▶ проведення національних та міжнародних науково-практичних конференцій та семінарів, круглих столів, лекцій та публічних дискусій.

Велике значення для наукометричних характеристик вчених відіграє відкритість їх напрацювань, що дозволяє безперешкодно цитувати науковий доробок вченого.

Тому відповідно до політики ДВНЗ «УжНУ», з метою популяризації результатів наукових досліджень було видано Наказ ДВНЗ «УжНУ» №70/01-17 від 03.10.2014 **«Про впровадження електронного репозитарію наукових публікацій ДВНЗ «УжНУ».**

Книгозбірня долучилась до адміністрування інституційного репозитарію університету:

- ▶ наповненням та редагуванням публікацій науковців ДВНЗ «УжНУ» в Електронному репозитарії;
- ▶ реєстрацією нових користувачів в Електронному репозитарії та надання доступу до завантаження колекцій;
- ▶ проведенням ряду індивідуальних консультацій з науковцями та співробітниками вишу;
- ▶ наповненням репозитарію новими зібраннями, як от: Ювілейні видання університету; Електронний фотоархів Наукової бібліотеки УжНУ; Матеріали конференцій, що проводились у ДВНЗ «УжНУ» та за його межами; «Наукові записки Ужгородського державного університету (1947-1963 рр.)»; «Педагогічні інновації у фаховій освіті»;
- ▶ поповненням зібрання Наукових вісників УжНУ;
- ▶ створення повних архівів наукових журналів, які продукує університет, що містять метадані для індексації світовими наукометричними системами (працівники бібліотеки розпочали кропітку роботу з оцифрування видань і створення архівів вісників Ужгородського національного університету.)

Станом на 2024 р. Науковою бібліотекою ДВНЗ «УжНУ» завантажено публікації – близько 35 тис. одиниць публікацій.

Прізвища, імена, приналежність науковців до вишу протягом наукової діяльності можуть зазнавати деяких змін при публікації статті. Тому спостерігається тенденція намаганням точної ідентифікації автора. У міжнародних журналах наші автори публікуються під різними варіантами транслітерації свого прізвища.

З початку діяльності Центру наукометрії дирекцією бібліотеки було ініційовано ряд наказів, які мають на меті підвищення рейтингу університету у світових базах даних, який базується на уніфікації науковців, відстеження їх публікаційної активності, кількості цитувань, h-індексу:

- Наказ № 168/01-04 від 15.01.2019 р. «Про коректне визначення рейтингу науково-педагогічних і наукових працівників у світових наукометричних базах даних». У зв'язку з наказом усім науково-педагогічним і науковим працівникам університету необхідно зареєструватись в єдиному уніфікованому загальносвітовому ідентифікаторі вченого ORCID».
- Наказ № 212/01-04 від 19.03.2019 р. «Щодо індексування науково-педагогічних та наукових працівників за допомогою унікального ідентифікатора ResearcherID, як авторського профілю на платформі Web of Science».
- Наказ № 227/01-04 від 05.07.2023 р. «Про обов'язкову реєстрацію та усунення недоліків у пог

Приклади деяких унікальних ідентифікаторів науковців:

Scopus Author ID – для авторів, які опублікували більше однієї статті, у Scopus створюються індивідуальні облікові записи – профілі авторів з унікальними ідентифікаторами авторів (Author ID).

https://service.elsevier.com/app/answers/detail/a_id/36032/suporthub/scopus/

Web of Science ResearcherID – профіль автора в БД Web of Science. Профіль створюється автоматично, як тільки з'являється нова публікація в базі. Для того, щоб можна було редагувати профіль, автору необхідно зареєструватись в базі та підтвердити профіль.

<https://webofscience.help.clarivate.com/Content/wos-researcher-id.htm>

ORCID (Open Researcher and Contributor ID) – обліковий запис включає в себе інформацію про дослідника. Мета ORCID полягає в тому, щоб усі, хто є частиною науково-публікаційного процесу, були ідентифіковані та пов'язані зі своїми дослідженнями.

<https://www.lib.uzhnu.edu.ua/naukovczyam-2/>

Індекс Гірша та імпакт-фактор відносяться до одних з основних наукометричних показників.

- **Індекс Гірша (h-індекс)** – це наукометричний показник, який є кількісною характеристикою продуктивності вченого, групи вчених, університету або країни в цілому.
- **Коефіцієнт впливовості, або імпакт-фактор** (англ. impact-factor) – коефіцієнт співвідношення цитування наукових журналів, що виступає формальним чисельним показником важливості та авторитетності наукового журналу, який вказує на те, скільки разів у середньому цитується кожна опублікована в журналі стаття протягом 2-3 наступних після виходу років.

«Бібліометричні профілі науковців Університету» – уніфікована електронна база, що дозволяє бачити присутність кожного вченого університету в наукометричних базах, відкриває доступ до інформації про конкретну статтю (а у випадку відкритого доступу до журналу, сам текст статті) (створена в 2018 році Центром наукометрії).

lib.uzhnu.edu.ua/naukovczyam/bibliometrychni-profil-vchenyh-unive/

Факультет туризму та міжнародних комунікацій

Фізичний факультет

Кафедра теоретичної фізики

Прізвище, Ім'я	ORCID	Google Scholar	Scopus	Web of Science, ResearcherID	DSpace	Патенти
Алексій Віталій Вікторович						
Васильєва Ганна Володимирівна						
Гайсак Іван Іванович						
Євич Маріанна Ярославівна						
Карбованець Мирослав Іванович						

Про нас ▾

Науковцям ▾

Репозитарій

Відкрита наука ▾

Бібліометричні профілі вчених
Університету

Вебпортфоліо

«Бібліометрика науки ДВНЗ УжНУ» - електронна база, в якій представлені рейтинги науковців за різними наукометричними критеріями:

- ▶ Перелік науковців ДВНЗ «УжНУ», які мають нові наукові публікації у Scopus (щомісяця інформація розміщується на сайті ДВНЗ «УжНУ»);
<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/cat/science>
- ▶ Перелік науковців ДВНЗ «УжНУ», які мають нові наукові публікації у Web of Science (щомісяця інформація розміщується на сайті ДВНЗ «УжНУ»);
<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/cat/science>
- ▶ Рейтинг цитування публікацій науковців ДВНЗ «УжНУ», проіндексованих в Scopus (розміщується на сайті ДВНЗ «УжНУ» на початку року);
<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/cat/science>
- ▶ Рейтинг цитування публікацій науковців ДВНЗ «УжНУ», проіндексованих в Web of Science (розміщується на сайті ДВНЗ «УжНУ» на початку року);
<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/cat/science>
- ▶ Загальний перелік профілів науковців ДВНЗ «УжНУ» в базі Scopus (розміщується на сайті ДВНЗ «УжНУ» на початку року);
<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/cat/science>
- ▶ Загальний перелік профілів науковців ДВНЗ «УжНУ» в базі Web of Science (розміщується на сайті ДВНЗ «УжНУ» на початку року).
<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/cat/science>

Центр забезпечує організацію навчання та консультування з практичних питань використання наукометрії в управлінні науковими дослідженнями. Проводяться індивідуальні консультації з науковцями та співробітниками університету з наступних питань :

- ▶ забезпечення належної ідентифікації наукових і науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ» в міжнародному науковому просторі.
- ▶ користування освітніми й науковими веб ресурсами та сервісами.
- ▶ вибору видання для публікації результатів досліджень.
- ▶ визначення наукометричних показників авторів.
- ▶ оформлення публікацій відповідно до вимог конкретних вітчизняних та міжнародних видань: дотримання структури наукової статті й стилю посилань, визначення ключових слів, допомога в транслітерації прізвища автора.

Наукова бібліотека ДВНЗ «УжНУ» представлена і в соціальній мережі «Фейсбук»:

- Наукова бібліотека Ужгородського національного університету

<https://www.facebook.com/libraryuzhnu>

- Центр наукометрії Наукової бібліотеки "УжНУ"

<https://www.facebook.com/supcenter.uzhnu>

- Відділ популяризації фонду Наукової бібліотеки ДВНЗ "УжНУ"

<https://www.facebook.com/depabonement.uzhnu>

- Електронний фотоархів Наукової бібліотеки УжНУ

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100087963859186>

На сторінці Центру наукометрії представлена інформація про роботу наукометричного відділу: навчання, вебінари, відео-уроки, презентації, звіти тощо.

<https://www.facebook.com/supcenter.uzhnu>

Центр наукометрії Наукової бібліотеки "УжНУ"

223 позначок «Подобається» • читачі: 241

Відкрити інформаційну панель

Редагувати

Розмістити рекламу

Висновки:

- Актуальним завданням сучасної бібліотеки, на нашу думку, є створення умов щодо підтримки освітнього та наукового процесу, сприяння підвищенню рейтингу та статусу науковців університету.
- Центр наукометрії та інформаційної підтримки освіти та досліджень – важливий підрозділ, що виступає вагомим елементом діяльності ДВНЗ «УжНУ» в умовах сьогодення і слугує механізмом поширення і відкритості наукометричних характеристик університету.

*Дякуємо
за увагу!*